

Arvoitus on ratkaistu!

Suomalaisten ristikkojen hiukan yli 90-vuotisessa historiassa on ollut yksi ratkaisematon kysymys ylitse muiden: kuka laati ensimmäisen Suomessa julkaistun ristikon? Tuo tehtävä julkaistiin Suomen Kuvalehdessä 7.2.1925.

Julkaistun ristikon yhteydessä SK:n ajanvietesivuilla toimittaja Veli Giovanni kertoi, että ristikon oli lähettänyt Lontoosta nimimerkki Suometar. Kuka kätkeytyi tuon nimimerkin taakse?

Sanaristikoseuran perustaja ja ensimmäinen puheenjohtaja Veikko Nurmi yritti selvittää tätä asiaa 1990-luvun alkupuolella. Hän ei saanut täyttä varmuutta, mutta päätyi siihen arveluun, että Suometar oli Seere Salminen, joka tunnettiin myös nimimerkistä Serp.

Sanaseppo-lehden ristikkotoimittaja Juha Hyvönen huomasi pääsiäisen aikoihin, että Suomen Kuvalehden koko 100-vuotinen arkisto on digilehden tilaajien luettavissa. Hän hankki arkiston lukuoi-keuden ja alkoi tutkia, löytyisikö arkistosta varma vastaus kysymykseen, kuka laati Suomen ensimmäisen ristikon?

Askel askeleelta arvoitus alkoi avautua.

Juha Hyvönen löysi vuodelta 1926 viittauksen siihen, että Suometar käytti myös nimimerkkiä Filippa. Siispä selvittämään, löytyisikö jostakin varmistus siihen, kuka oli tuon nimimerkin takana.

Juha lainasi kirjastosta vanhoja kirjoja, joista yritti löytää ratkaisevia johtolankoja. Juha vertasi Filippaan tekstiä Suomen Kuvalehdessä Serpin tekstiin Lontoon matkaoppaassa ja huomasi kirjoitustavassa huomattavia yhtäläisyyksiä. Filippaan pakinat Suomen Kuvalehteen loppuivat 1929 eli samana vuonna kuin Serp palasi Suomeen.

SK:n numerossa 17/1949 kerrottiin, että Serp löysi ristisanatehtävän Amerikoista ja lähetti Giovannille. Tehtävä kuitenkin lähetettiin Lontoosta eikä Amerikasta, joten onko tieto ihan luotettava.

Varmistus löytyi Maija Hirvosen kirjat Salanimet ja nimimerkit, jossa mainitaan: Filippa ks. Serp, oik. Salminen, Seere. Pitkällisen arkistojen penkomisen ja kirjoista tarkistamisen jälkeen todistusketju oli riittävä. Arvoitus oli ratkaistu!

Suomen ensimmäisen ristikon laatija oli Seere Salminen (o.s. Sario) eli Suometar eli Filippa eli Serp.

Antti Skyttä
antti.skytta@ristikkoakatemia.fi

Lähetäkää ristikkoihaisiä kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen
kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:
www.facebook.com/groups/
ristikkoakatemia/